

# Stöd för att välja avfallskod – Återvinningsindustrierna

## Innehåll

|                                                                                      |   |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Inledning .....                                                                      | 1 |
| Bakgrund .....                                                                       | 1 |
| Dokumentet ger stöd genom några exempel .....                                        | 2 |
| Stöd och resonemang för att välja avfallskod utanför 20-koderna .....                | 2 |
| Avfallskoden väljs utifrån verksamhet, inte material.....                            | 2 |
| Exempel avfallskoder.....                                                            | 3 |
| Avfallstyp: trä, brännbart avfall, metall och plast .....                            | 3 |
| Sammanfattande reflektion: Avfallstyp: trä, brännbart avfall, metall och plast ..... | 4 |
| Avfallstyp: möbler och lös inredning.....                                            | 4 |

## Inledning

Att välja rätt avfallskod har alltid varit viktigt men har på senare tid blivit än viktigare genom införandet av rapporteringsskyldighet för farligt avfall och förändringen av definitionen av vad som omfattas av kommunens monopol. Det senare innebär att 20-koderna i avfallslistan uteslutande skall användas för avfall som omfattas av det kommunala insamlingsmonopolet. Undantagna är 20 03 04, slam från septiska tankar, och 20 03 06, avfall från rengöring av avlopp.

Detta innebär att privata återvinningsföretag inte kan hantera avfall som har en 20-kod, om det inte är på uppdrag från en kommun eller producentansvarsorganisation. Naturvårdsverket har en vägledning<sup>1</sup> på sin hemsida om vad som omfattas av kommunens monopol och vad som inte omfattas. Det finns emellertid vissa frågeställningar som inte fångas upp av Naturvårdsverkets vägledning. Det anges t.ex. inte alltid vilka avfallskoder som skall användas om ett avfall inte anses omfattas av det kommunala monopolet.

## Bakgrund

Under våren 2024 tog Återvinningsindustrierna kontakt med Naturvårdsverket för att diskutera frågor kring klassningen av avfall, med anledning av den ändrade definitionen av vad som omfattas av kommunalt avfall. Bakgrunden var att tillämpningen varierade mellan olika tillsynsmyndigheter, vilket ledde till många frågor bland Återvinningsindustriernas medlemsföretag.

Sedan dess har det pågått en löpande dialog med Naturvårdsverket, både under 2024 och våren 2025. Trots detta saknas vissa centrala frågeställningar fortfarande i Naturvårdsverkets vägledning<sup>2</sup>. På marknaden görs dessutom fortsatt varierande tolkningar och olika besked lämnas från

---

<sup>1</sup> [Kommunalt avfall](#)

<sup>2</sup> [Kommunalt avfall](#)

tillsynsmyndigheterna beroende på kommun, vilket skapar stor osäkerhet – både för privata återvinningsföretag och bland tillsynsmyndigheterna.

### Dokumentet ger stöd genom några exempel

Utifrån de privata återvinningsföretagen, ofta verksamma i flera kommuner, har Återvinningsindustrierna tagit fram detta branschgemensamma stöd för val av avfallskod i fall som inte fångas upp av Naturvårdsverkets vägledning<sup>3</sup>. Att fånga upp alla olika situationer som kan uppkomma är inte möjligt, utan detta stöd är tänkt att ge en förståelse för hur avfallskod ska väljas och ger några exempel för att tydliggöra resonemanget. Vi kommer framöver att uppdatera dokumentet vid behov, exempelvis om Naturvårdsverkets vägledning utökas med fler exempel.

## Stöd och resonemang för att välja avfallskod utanför 20-koderna

### Avfallskoden väljs utifrån verksamhet, inte material

Avfallskoderna återfinns i avfallslistan som man hittar i bilaga 3 till avfallsförordningen (SFS 2020:614). I 2 kap. 1 § avfallsförordningen anges hur man ska gå till väga när man väljer avfallskod. I Naturvårdsverkets vägledning har man beskrivit tillvägagångssättet enligt följande<sup>4</sup>:

*Avfallskoderna är i stor utsträckning indelade efter olika verksamheter eller en viss typ av process. Koderna finns i bilaga 3 till avfallsförordningen. Avfallskodernas två inledande siffror, kallas kapitel, och motsvarar bransch eller process. Det finns 20 kapitel. Kapitel är i sin tur indelade i underkapitel.*

1. *Börja med att hitta rätt kapitel. I första hand utgår du ifrån vilken verksamhet du har. Kapitel 1 – 12 och 17 – 20 är indelade efter verksamheter.*
2. *Om du inte hittar din verksamhet utgår du från avfallstyperna i kapitel 13 – 15.*
3. *I sista hand går du till kapitel 16.*
4. *Koder som slutar på 99 ska användas, först efter att även avfallskoder i kapitel 13–16 utvärderats. Observera att 99-koder endast kan används för avfall som är icke-farligt.*

*Identifiera de avfallskoder som kan beskriva avfallet. Flera koder kan vara aktuella inledningsvis. Verksamheter med olika delprocesser kan behöva använda avfallskoder från olika kapitel i bilaga 3 till avfallsförordningen.*

Av beskrivningen framgår att det inte är innehållet i avfallet som i första hand är avgörande för vilken avfallskod som skall väljas utan vilken verksamhet som avfallet har uppkommit i. Detta beror på att avfallslistan från början togs fram inom EU för att man ville få statistisk för vissa specifika avfallsströmmar från vissa specifika verksamheter. Den är således inte framtagen för att vara heltäckande, vilket innebär utmaningar för den tillämpning som nu är aktuell.

När man skall välja vilken verksamhet som är källan för det aktuella avfallet behöver man vara uppmärksam på att det inom en och samma industri kan förekomma verksamheter som skall hänföras till olika avsnitt i avfallslistan. Inom en fordonstillverkare kan det t.ex. uppkomma avfall som

---

<sup>3</sup> [Kommunalt avfall](#)

<sup>4</sup> [Klassificering och kodning](#)

skall hänföras till 12 01 Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster samt 08 01 Avfall från tillverkning, formulering, distribution, användning och borttagning av färg och lack.

## Exempel avfallskoder

### Avfallstyp: trä, brännbart avfall, metall och plast

Avfall, som inte är förpackningar, som består av trä, brännbart, metall och plast uppkommer i många olika verksamheter. Nedan har vi sammanställt hur man kan resonera kring dessa avfallstyper när de uppkommer i några olika typer av verksamheter.

#### Verksamhet: mekanisk verkstad

12 Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster

12 01 Avfall från formning samt fysikalisk och mekanisk ytbehandling av metaller och plaster:

Under kapitel 12 och underkapitel 12 01 finns inga specifika avfallskoder för **trä, brännbart avfall, metall eller plast**, såvida det inte kan hänföras till stoft, partiklar, fil- eller svarvspån eller svetsavfall. Några lämpliga koder finns inte heller i kapitel 13-15.

Om avfallet inte kan definieras som *Produktionsserier som inte uppfyller uppställda krav eller använda produkter* kan avfallet inte heller anses falla inom 16 03.

Det innebär att vi får gå tillbaka till kapitel 12 och avfallskod **12 01 99**. Koder som slutar på 99 ska ju användas om ingen annan kod inom kapitlet är tillämplig och i detta fall finns ingen mer lämplig kod.

#### Verksamhet: Jordbruk

02 Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt från bearbetning och beredning av livsmedel

02 01 Avfall från jordbruk, trädgårdsnäring, vattenbruk, skogsbruk, jakt och fiske:

Under kapitel 02 och underkapitel 02 01 finns inga specifika avfallskoder för trä eller brännbart avfall. Däremot finns specifika avfallskoder för metall och plast.

Det innebär att:

- **Plastavfall har avfallskod 02 01 04**
- **Metallavfall har avfallskod 02 01 10**

För **trä och brännbart avfall** finns ingen lämplig kod i kapitel 02. Inte heller finns det lämpliga koder i kapitel 13-16. Då får vi gå tillbaka till kapitel 02 och avfallskoden **02 01 99**. Koder som slutar på 99 ska ju användas om ingen annan kod inom kapitlet är tillämplig och för trä och brännbart finns i detta fall ingen mer lämplig kod.

#### Verksamhet: Bygg- och rivningsverksamhet

17 Bygg- och rivningsavfall (även uppgrävda massor från förorenade områden)

Under kapitel 17 finns ingen specifik avfallskod för brännbart avfall. Däremot finns specifika avfallskoder för trä, metall och plast. Men under 17 09 finns det emellertid en övergripande beskrivning för annat blandat bygg- och rivningsavfall som kan användas för brännbart avfall.

Det innebär att avfall av:

- **Trä har avfallskod 17 02 01**
- **Plast har avfallskod 17 02 03**
- **Koppar, brons, mässing har avfallskod 17 04 01**
- **Aluminium har avfallskod 17 04 02**
- **Bly har avfallskod 17 04 03**
- **Zink har avfallskod 17 04 04**
- **Järn och stål har avfallskod 17 04 05**

- **Tenn har avfallskod 17 04 06**
- **Blandade metaller har avfallskod 17 04 07**
- **Brännbart avfall har avfallskod 17 09 04**

#### Sammanfattande reflektion: Avfallstyp trä, brännbart avfall, metall och plast

Om en sammanställning av avfallstyper (förpackningar exkluderade) för trä, brännbart avfall, metall och plast (som inte är förpackning) görs utifrån avfallskoderna för verksamheterna mekanisk verkstad, jordbruk samt bygg- och rivningsverksamhet innebär det att:

Trä – kommer endast att kunna redovisas från bygg- och rivningsverksamhet.

Plast – kommer att kunna redovisas från jordbruk och bygg- och rivningsverksamhet

Metall – kommer att kunna redovisas från jordbruk och bygg- och rivningsverksamhet. När det gäller metallavfallet från bygg- och rivningsverksamhet kommer man även att kunna redovisa vilka olika metaller som ingår i avfallet.

Brännbart avfall kommer inte att kunna särskiljas i rapporteringen för någon av dessa typer av verksamheter.

Ingen av avfallstyperna från mekanisk verkstad kan särskiljas, utan alla dessa fraktioner samlas som "annat avfall", om det inte är bygg- och rivningsavfall eller förpackningar.

#### Avfallstyp: möbler och lös inredning

Av Naturvårdsverkets vägledning om kommunalt avfall anges att avfall från detaljhandel i huvudsak är kommunalt avfall och skall därmed ges 20-koder om det inte är förpackningsavfall då 15-koder skall användas. I vägledningen sägs emellertid att möbler och butikinredningar skall ses som "produktionsfaktorer" och därmed inte omfattas av kommunens monopol. Detsamma säger man om möbler från kontor och sjukvård. Några uppenbara koder som inte är 20-koder finns emellertid inte för dessa avfall. Nedan följer därför våra resonemang kring dessa avfall.

#### Verksamhet: Detaljhandel och kontor

För detaljhandel och kontor finns inget avfallskapitel förutom 20 som nämner dessa verksamheter. Då man i Naturvårdsverkets vägledning angivit att **möbler och inredning** inte skall ses som kommunalt avfall så måste det innebära att 20-koderna inte skall användas. Det som då kommer närmast att beskriva avfallet är enligt vår bedömning då bygg- och rivningsavfall, dvs. kapitel 17. För möbler och inredning skulle då **17 09 04** – annat bygg och rivningsavfall än det som anges i 17 09 01, 17 09 02 och 17 09 03. De koder som utesluts är koder som anger att det är farligt avfall. Om möblerna eller inredningen är gjorda i endast ett material skulle även **17 02** och **17 04** kunna bli aktuella.

#### Verksamhet: Sjukvård

För sjukvård finns ett specifikt kapitel i avfallslistan, kapitel 18, för avfall som inte är kommunalt avfall.

18 Avfall från sjukvård och veterinärverksamhet och/eller därmed förknippad forskning (utom köks- och restaurangavfall utan direkt anknytning till patientbehandling)

18 01 Avfall från förlossningsavdelningar, diagnos, behandling eller förebyggande av sjukdomar hos människor

Ingen av koderna i kapitlet anger möbler eller inredning och inte heller någon 99 kod. Däremot finns koden **18 01 04** – annat avfall där det inte ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande på grund av smittofara (t.ex. förband, gipsbandage, linne, engångskläder, blöjor). Även om möbler och inredning inte räknas upp är bedömningen att detta är den kod som bäst beskriver avfallet.